

Text o hrdelním a alikvotním zpěvu

Každý tón má i své alikvotní tóny. Ty nejsou normálně slyšet, protože tvoří samotný tón. Ale tyto alikvoty lze oddělit a zesílit jejich slyšitelnost. Lze to provést na řadě hudebních nástrojů, např. houslích. Lze je však oddělit i hlasem. Jedním z možných způsobů je falzet, tedy kupř. v jódlování, kdy zpěvák zpívá nad rámec svého běžného rozsahu. Anebo také hrdelním zpěvem, kterým se zabývám ve své práci.

Druh mého zpěvu ve videu se nazývá tuvinský styl, který je jedním z hlavních stylů hrdelního zpěvu, vedle tibetského a mongolského. Celá píseň je však v tatarském jazyce, kam se také hrdelní zpěv rozšířil. Principem tuvinského stylu je manipulace s vnitřním prostorem úst a jazykem, čímž dojde k zesílení alikvotů. Podstyl, díky kterému zvuk alikvotu přehluší samotný fundamentál, tedy základní tón, se nazývá "sygyt" a v tuvinském jazyce znamená "pískat". Dalším podstylem, kterým alikvot a fundamentál dosahují stejné úrovně hlasitosti, je "chöömei". Slovo "chöömei" bývá na východě také označením pro celou rodinu hrdelního zpěvu. Zcela odlišným a asi nejzajímavějším druhem je "kargyraa", což je také podstyl nejznámější. Zde se otevírají takzvané "subharmonické tóny", což jsou naopak tóny pod normálním rozsahem zpěváka. Tohoto tónu se dosahuje rezonancí hlasivek a hrtanu a podtón, který vzniká, je o oktávu nižší než fundamentál.

Hrdelní zpěv, jak už bylo naznačeno, má svůj původ na Dálném východě, konkrétně v dnešní republice Tuva a v tibetských horách. I dnes je hrdelní zpěv podstatnou složkou turkických a mongolských národů. Doufám, že má práce ve vás vzbudí ještě větší zvědavost.

Jáchym Hernych